

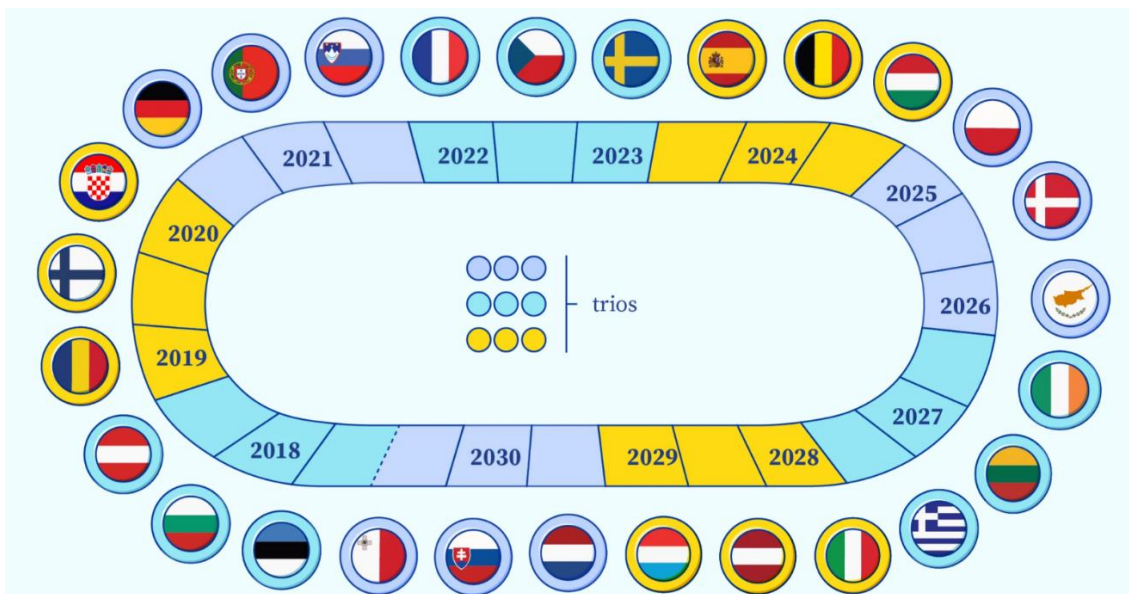


Nytt fra EU-delegasjonen om

Kommunal- og regionalpolitikk

Innholdsfortegnelse

1. Ungarn tar over formannskapet i EU2
2. Den 9. samørighetsrapporten – hva er status i EUs regioner?5
3. Valget til Europaparlamentet – en dreining mot høyre?9
4. EØS avtalen – 30 år12
5. NOU 2024:7 Norge og EØS: Utvikling og erfaring12
6. Aktuelle lovsaker for kommunal sektor14
7. EUs rurale visjon – godt initiativ for kunnskapsdeling16
8. Regionale innovasjonsdaler – to norske regioner valgt ut!16
9. New European Bauhaus – har du fått med deg de siste utlysningene?17
10. På kalenderen – kommende begivenheter og tidsfrister18



Det ungerske formannskapet i Rådet er nå i begynnelsen av sin periode. Her kan du finne den offisielle møtekalenderen til [det ungerske presidentskapet](#). Kilde: [Rådet 2024](#)

1. Ungarn tar over formannskapet i EU

Den **18. juni** presenterte Ungarn sitt [formannskapsprogram](#) i Budapest.

20 år etter EUs østutvidelse har det vært mye spenning rundt det ungarske formannskapet og rollen landet har tatt som EUs rebell. Det siste året har Ungarn brukt på å blokkere viktige rådsbeslutninger (som støtte til Ukraina), bli dømt for rettstatsbrudd og skape splid innad i EU.

Flere medlemsland har derfor tatt til orde for at Ungarn ikke skulle hatt mulighet til å ha rådsformannskapet i det hele tatt, men når landet likevel skal ha presidentskapet – er kanskje høsten 2024 riktig tidspunkt. Gitt Europaparlamentsvalget og etableringen av ny Kommisjon vil det være begrensede muligheter for formannskapslandet og mange lovsaker i EU vil uansett ha en form for stillstand.

Ikke overraskende virker programmet godt forberedt og et kompetent ungarsk embetsverk vil etterse at presidentskapet blir gjennomført på en ordentlig måte, blant annet har permrepen i Brussel tredoblet bemanningen i flere måneder. Møter vil finne sted i vakre og historiske omgivelser i Budapest.

Vedrørende kommunal og regionalpolitikken er det en rekke politikkområder som er berørt av presidentskapet. Spesielt vil de som er opptatt av demografiske spørsmål ha stor glede av at dette er **et tema Ungarn har tatt svært seriøst** (nevnt 17 ganger vs tre ganger i Belgias program)

Motto: Make Europe Great Again.

Det ungarske presidentskapet ble presentert under mottoet «**Make Europe Great Again**».



Ungarns Europa-minister Janos Boka la frem prioriteringen under overskriften "Make Europe Great Again». Logoen til ungarerne er en rubikskube som ble oppfunnet av Ernő Rubik i 1974.
Kilde: ©Hungarian presidency.2024.

Hovedprioriteringer:

1. Ny avtale om europeisk konkurransevne («New European Competitiveness Deal»)
2. Styrking av europeisk forsvarspolitik
3. En konsekvent og merittbasert utvidelsespolitikk
4. Hindre ulovlig migrasjon
5. Forme fremtidens samholdningspolitikk
6. EUs landbrukspolitikk med bønder i sentrum
7. Adressere demografiske utfordringer



Noen prioriterte områder i regionalpolitikken

Urfolk og minoriteter

- Noe overraskende er en del av programmet dedikert til å omtale bekjempelse av antisemittisme, men også bevare «den jødiske livsformen».
 - Det skal gjennomføres tiltak for å beskytte den jødiske livsformen, kulturen og historien i Europa.
 - Jødiske samfunn i Europa skal involveres i arbeidet og det legges opp til tett samarbeid med Europarådet.
 - Det legges også opp til økt kulturutveksling og utdanning med jødiske representanter, som skal bekjempe antisemittisme.
- Det samme gjelder beskyttelse av nasjonale minoriteter, hvor det skal gis mer oppmerksomhet på samarbeid EU har etablert med Europarådet.
- Dette har en forholdsvis stor plass i programmet, som er unormalt i forhold til hva presidentskapet til andre land har hatt.

Demografi

- Programmet vektlegger at Europa står ovenfor en demografisk krise. Manglende arbeidskraft og en aldrende befolkning vil presse medlemslandene og utfordringene vil øke hvis ikke tiltak gjøres øyeblikkelig.
- Dette ses allerede i dag igjennom rural depopulasjon og økt press på statsfinanser.
- Temaet demografi knyttes også opp mot en rekke andre områder: arbeidspolitikk, konkurransevne, en bedre balanse mellom privatliv og jobb, likestilling, utdanning og kultur. Temaet vil derfor diskuteres i en rekke politikkområder.

Regionalpolitikk/samhørighetspolitikk

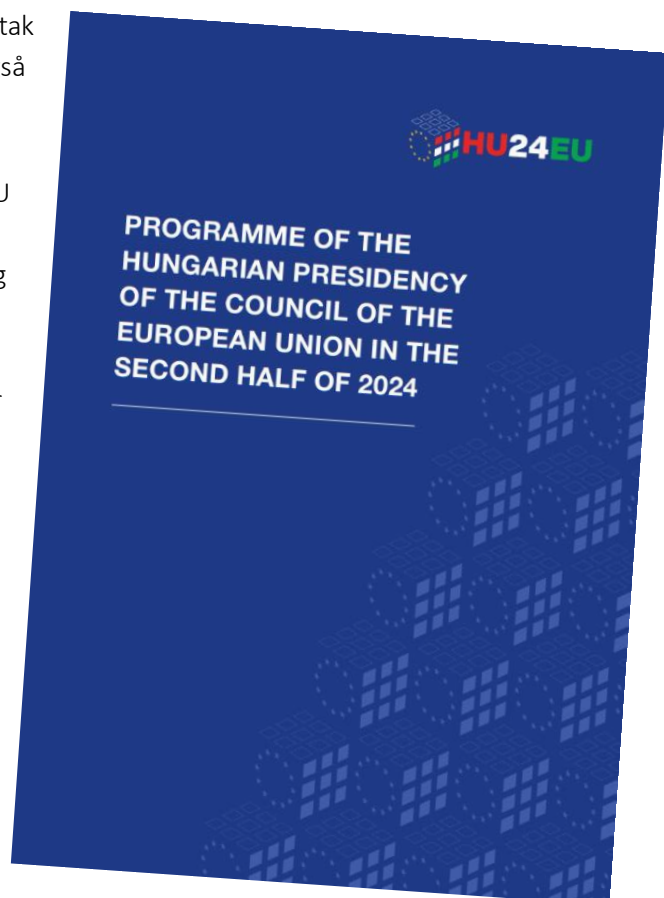
- Samhørighetspolitikken er en av fem hovedprioriteter under presidentskapet og vil få en betydelig sterkere rolle enn det har hatt under det belgiske formannskapet.
 - Gitt funnene i den 9. samhørighetsrapport om at det fortsatt er store forskjeller mellom regioner i EU og at rundt ¼ av EUs befolkning lever i områder med kun 75% av gjennomsnittlig BNP ønsker Ungarn å gjennomføre en høynivådebatt om framtiden til EUs samhørighetspolitikk.
 - Høynivådebatten vil sette søkelys på hvordan midlene kan brukes til å øke EUs konkurransevne, men også styrke arbeidsmarkedet og adresse demografiske utfordringer.
 - Det vil i tillegg legges opp til rådskonklusjoner som framhever rollen til samhørighetspolitikken som essensielt for EUs indre marked og en debatt om dette mellom EUs regjeringssjefer i det europeiske råd.
 - Rural utvikling har sterk tilknytning til fokusområdet som vil være innenfor den felles landbrukspolitikken. Beskyttelse av «the European ways of rural living» vil bli diskutert under dette formatet. Her skal det også diskuteres tiltak for at rurale områder fortsatt kan være levende.
- Det legges også opp til den tiende ungdomsdialog, hvor fokus vil være hvordan ungdom fortsatt kan bo i rurale områder.

Valg og demokrati

- Ifølge programmet vil Ungarn gjøre tiltak for å beskytte «demokratiet», men også gjøres tiltak for å hindre utenlandsk påvirkning av valg.
- Det vektlegges at dialogen hvordan EU kan jobbe sammen mot desinformasjon vil tas videre, samtidig som medlemslandene kompetanse innenfor temaet er viktig.
- Tettere samarbeid mot digitale trusler er også framhevet som et viktig satsingsområde.

Lovsaker for kommunal sektor

- Ungarn legger opp til å fortsette med lovarbeidet på de sakene som er påbegynt, men gitt den konstitusjonelle perioden som EU er i – forventes det ikke store nye forslag. Slik sett kommer de seks neste månedene til å bli mer «stille» hva gjelder nye lovforslag.



2. Den 9. samhörighetsrapporten – hva er status i EUs regioner?

Den 27. mars la Kommissjonen, ved generaldirektoratet for regional og urban utvikling (DG REGIO) fram den 9. samhörighetsrapporten.

Samhörighetsrapporten publiseres hvert tredje år som en analyse over situasjonen i samhörighetspolitikken og hvordan det går i EUs regionalpolitikk. Årets rapport er omfattende og er en analyse av arbeidsmarkedssituasjon, demografi, utdanning, sosial og regionale ulikheter på hele 354 sider.

Overordnet – hva har regionalpolitikken betydd og hva er suksessene?

Den niende samhörighetsrapporten peker på at regionalpolitikken i EU har hatt et positivt bidrag i samtlige regioner. Spesielt er det investeringer i mindre utviklede regioner som har vært en suksess og det vises til at investeringer fra programmet fra 2014-2020, vil føre til at BNP i de minst utviklede regionene er 10-13% høyere i 2030.

En videre nyskaping som har vært viktig i programmet har vært teknisk assistanse. Dette har hjulpet mange regioner med å utvikle en bedre institusjonell kapasitet. Effekten av denne satsingen har også vært en større interesse i teknisk assistanse, som har bidratt til mer bevissthet rundt viktigheten av

dette. Ettersom institusjonell kapasitet er viktig, er det også brukt mer ex ante krav i midlene i perioden 2014-2020. Dette har medført viktig reformer og pekes på som en suksess i mange land.

En stor suksess ved politikken har vært at den i stor grad har klart å være stedstilpasset de behovene hver region har. Dette gjør at det regionene som har størst behov for midler, i all hovedsak også har stor effekt av de. Dermed klarer midlene å bidra til å senke territoriell og sosiale forskjeller.



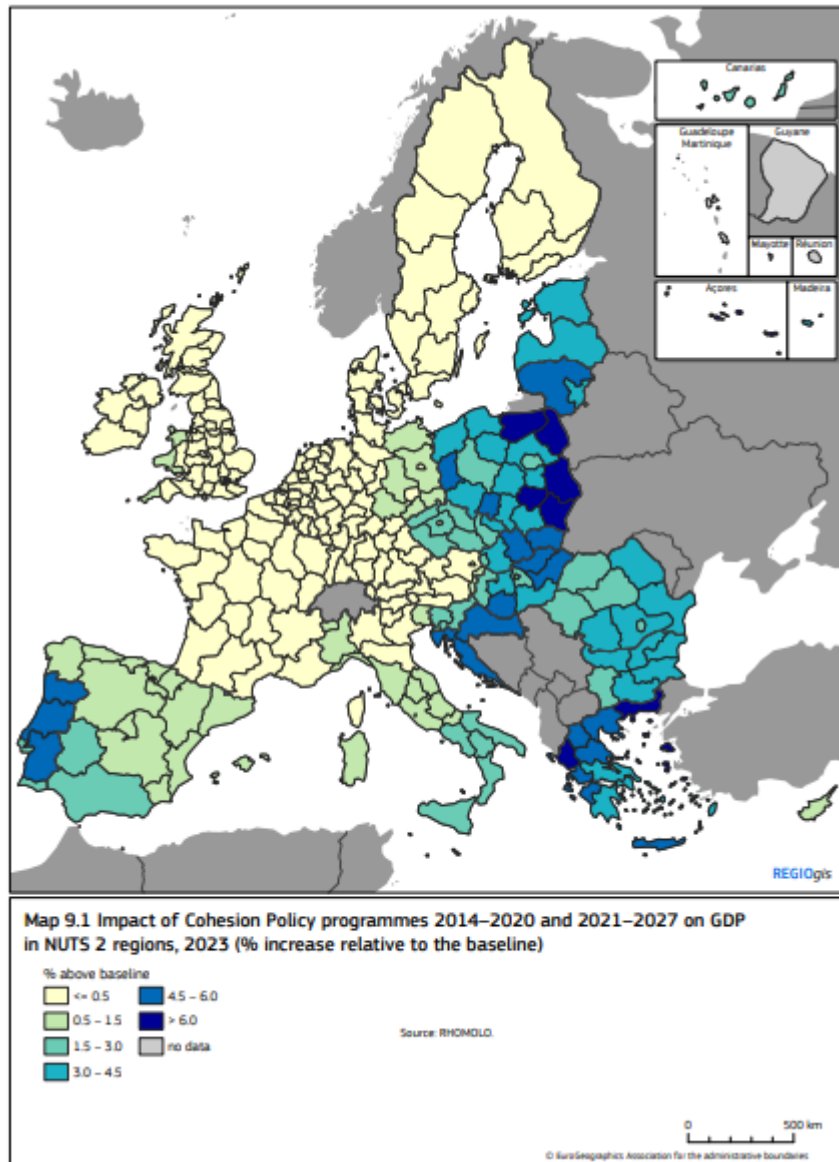
[Ninth report on economic, social and territorial cohesion](#)

Suksesshistorien – sterk vekst i Øst-Europa

Tretti år etter at den forsterkede samholdspolitikken ble lansert, har en rekke regioner i EU hatt en sterk økonomisk vekst.

Det er fortsatt et behov for en sterk regionalpolitikk – men hvordan den utføres må tilpasses nye realiteter.

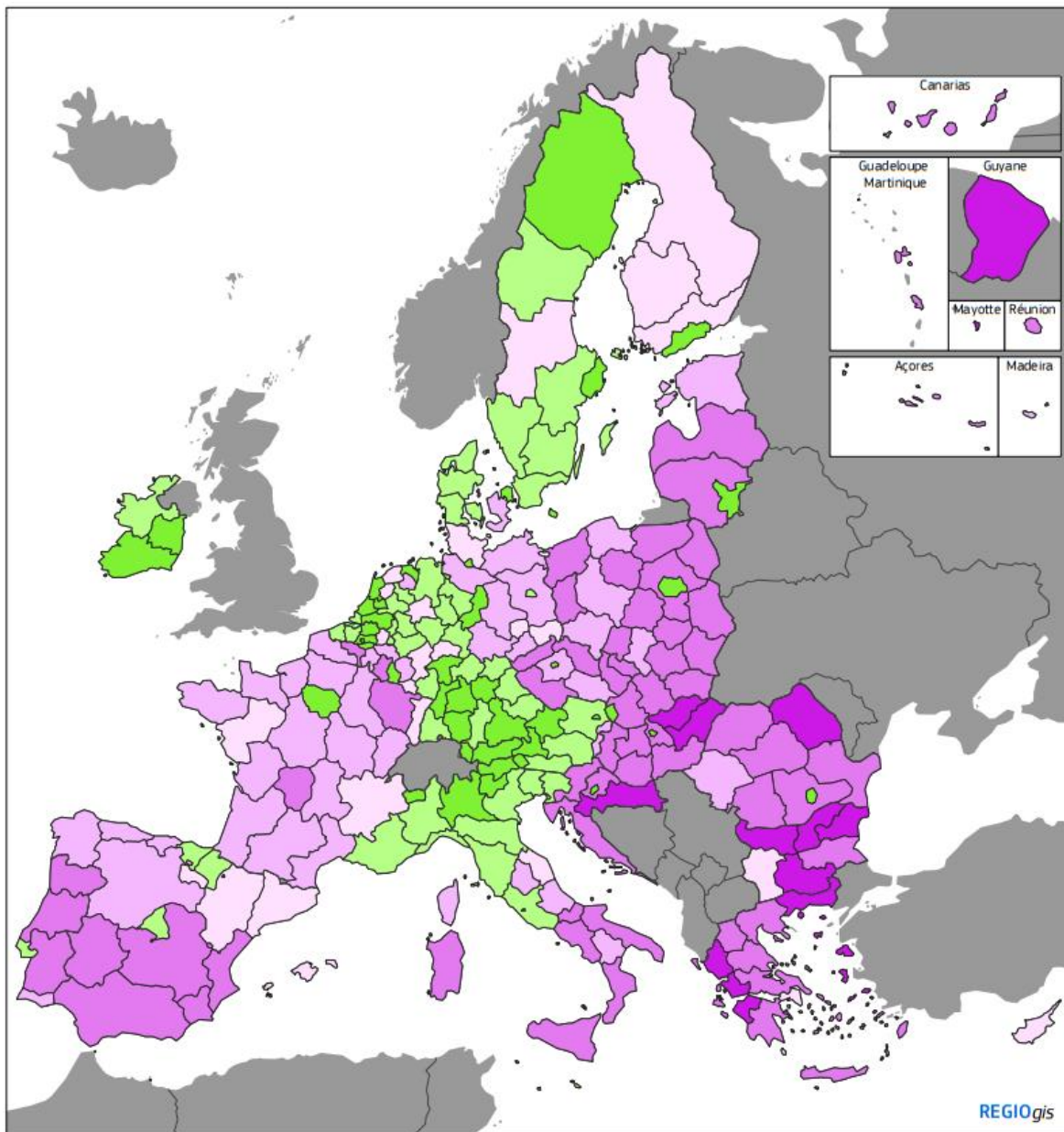
Der mange regioner opplever sterk vekst, er det mange som i kontrast opplever stagnasjon. Dette gjelder spesielt mange regioner i de mer utviklede EU landene, og har vært spesielt gjeldende etter finanskrisen i 2008. En tredjedel av mange regioner har fortsatt ikke nådd BNP nivået som var før finanskrisen.



Økning i BNP i hver enkelt NUTS 2 region i EU. Mørkere blåfarge viser sterkere vekst. Kilde: [Ninth report on economic, social and territorial cohesion](#)

Investeringene fra EUs regionalpolitikk er store – og utgjør hele 13 prosent av alle offentlige investeringer i EU. Midler investert i 2014-2020 programmet anses for å være effektive, og tette et gap hvor investeringer fra det private ikke er mulig. Midler investert i 2014-2020 vil kunne gi trippel effekt i BNP i 2043, en forventet årlig avkastning på 4 prosent.

Samholdhetsmidlene har også bidratt til å dempe det økonomiske sjokket etter Covid-krisen og har i samspill med REACT-EU, bidratt til å skape økonomisk vekst i en periode som kunne medført en større finanskrisen.



Map 1.1 GDP per head (PPS), 2021

Index, EU-27 = 100

- < 50
- 50 – 75
- 75 – 90
- 90 – 100
- 100 – 125
- >= 125

Source: Eurostat [nama_10r_2gdp].

0 500 km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Det har vært stor økonomisk vekst i mange regioner i Øst-Europa, som nesten kan betegnes som EUs eget økonomisk mirakel. Men det er fortsatt store forskjeller og det er utfordringer med veksten i mange regioner i Sør-Europa. Kilde: *9th Cohesion Report*. [Chapter 1 - Economic Cohesion](#)

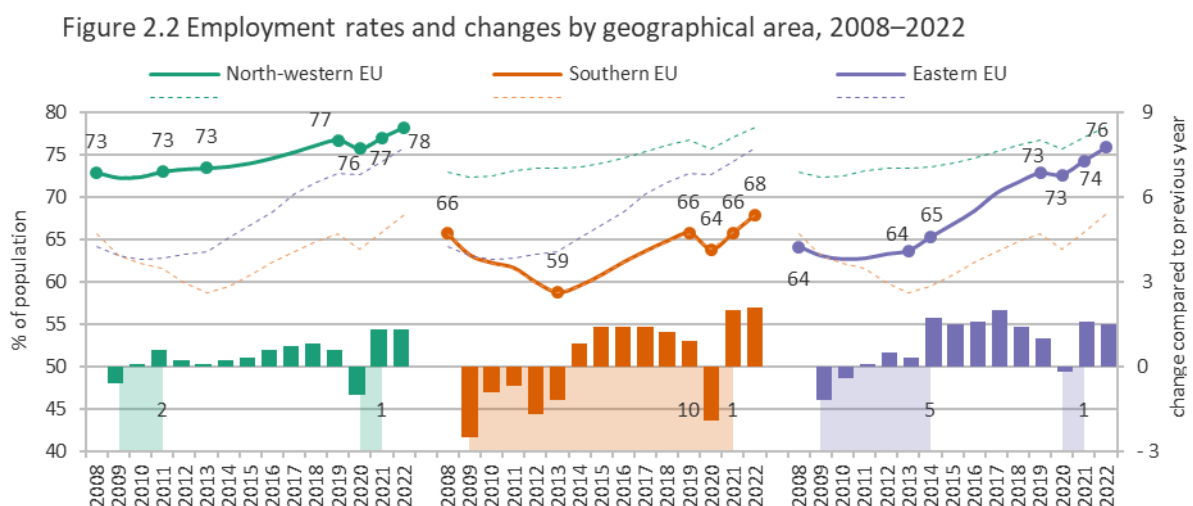
Framtidens utfordring – demografien

Arbeidsmarkedet i EU har hatt en positiv utvikling. Det er fortsatt lav arbeidsledighet etter to store kriser som COVID-pandemien og Russlands krig mot Ukraina. Deltakelsen i arbeidsmarkedet er fortsatt høy. Andelen kvinner som deltar i arbeidsmarkedet fremstår fortsatt for lav. Antallet kvinner som deltar i arbeidslivet økte fra 61 prosent i 2013 til 68 prosent i 2022. Barnehagedekning til eksempel – har fortsatt store regionale forskjeller.

Det er flere og flere som tar høyere utdanning, men paradoksalt nok er det mangel på kompetent arbeidskraft som er den største utfordringen for sosial samholdighet i EU. Etterutdanning og at alle tar en utdanning som arbeidsmarkedet faktisk trenger er viktige områder hvor EU kan bidra i å støtte medlemslandene.

Det er også et stort problem at høyt utdannede bor i urbane områder. Omtrent 34 prosent av de som bor i urbane områder i alderen mellom 25-64 år har høyere utdanning, mens dette tallet er mindre i rurale områder. I de områdene i EU som er mindre utviklede er tallet nede i 26 prosent.

Demografiske utfordringer vil i framtiden hemme arbeidsmarkedene, og mangel på kompetent arbeidskraft vil bli et økende problem.



Forskjellen i deltakelse i arbeidsmarkedet i mellom EUs forskjellige regioner. Kilde [Ninth report on economic, social and territorial cohesion](#)

Hva kan vi forvente av framtidens regionalpolitikk?

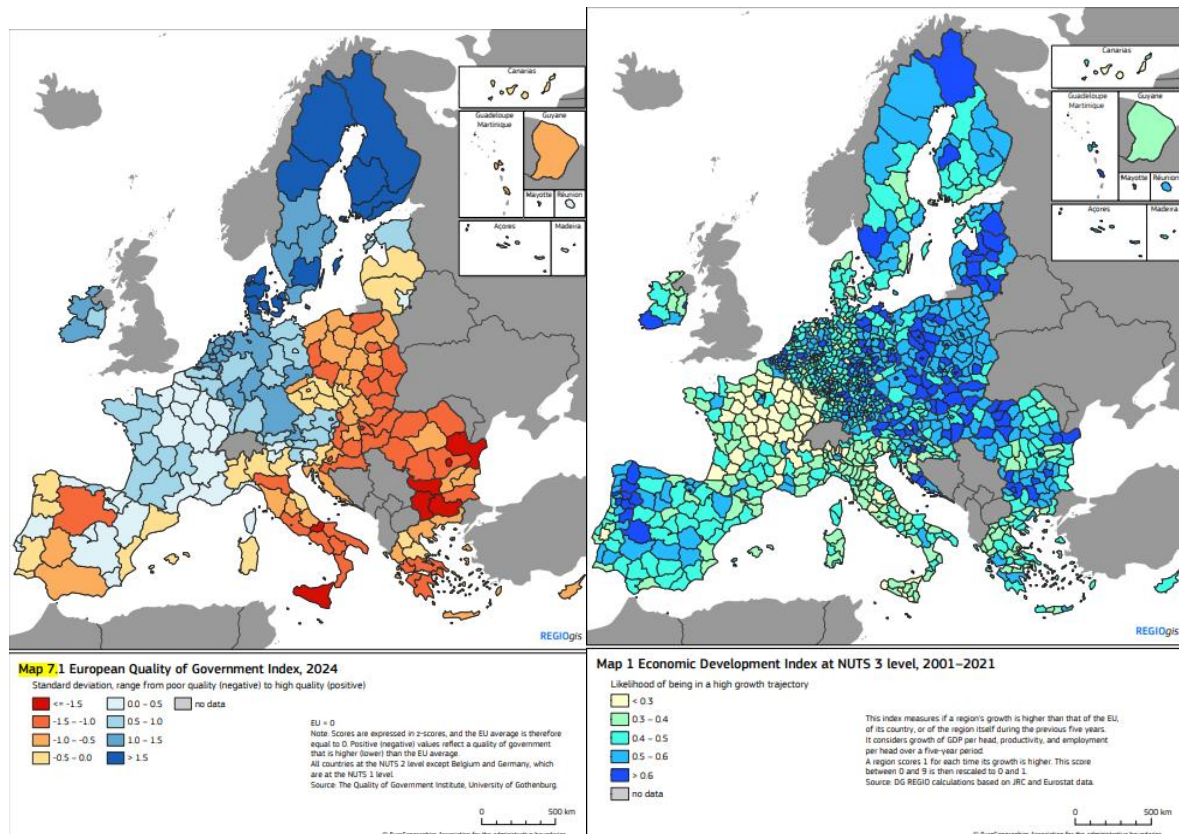
Et tema som trekkes fram i den niende samholdighetsrapport er kvalitet og tilliten som er til offentlig forvaltning. Tilliten til offentlig forvaltning i EU har økt siden Covid. Forsatt er det lokalt og regionalt folkevalgte som innbyggerne har mest tillit til.

Regioner som ligger bak andre i utviklingen har også en tendens til å ha mindre effektiv offentlig forvaltning. Flere regioner har gjort store tiltak de siste årene, og har blitt mer næringsvennlige. Digitalisering har spilt en viktig rolle her.

Kommisjonen peker videre i rapporten på at nasjonale styresmakter har en viktig rolle i å følge opp lokale og regionale styresmakter. Og eventuelt iverksette reformer der det er nødvendig. Forskjellen på et godt styre i EU – følger i prinsippet andre kart. Hvor Sør-Europa og Øst-Europa gjør det dårligere enn

nord og vest. Offentlige anbud og digitalisering er viktig. Anbud gjør at offentlig pengebruk er transparent, mens digitalisering gjør at flere kan ha interaksjon med styresmakter på en enkel måte.

Det som spesielt trekkes fram i rapporten – er at regioner med godt styresett ofte har høy BNP. Altså vil vi i framtiden ville kunne se en regionalpolitikk, hvor endringer i administrativ kapasitet kan følge midlene en region kan få under regionalpolitikken. Altså en stick and carrot tilnærming til politikken. Kartene under brukes blant annet i rapporten for å sammenligne godt styresett og utviklingen i BNP.



Kilde: [Ninth report on economic, social and territorial cohesion](#)

3. Valget til Europaparlamentet – en dreining mot høyre?

Den 6.-9. juni ble det holdt valg til Europaparlamentet for perioden 2024- 2029. Valget er viktig for Norge, da rundt 90 prosent av alle lovsaker som er EØS-relevante vedtas av parlamentet.

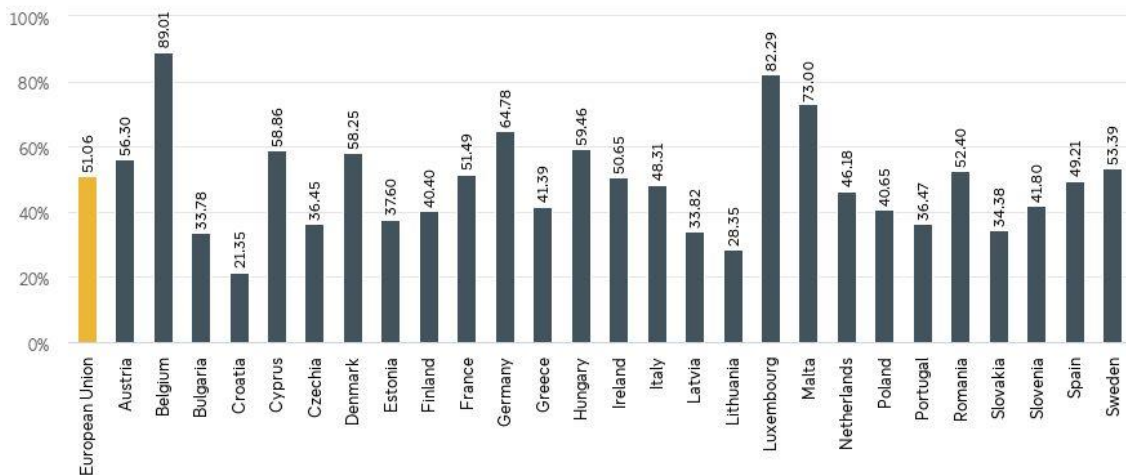
Noen hovedtrekk fra valget er:

Valgdeltakelse:

For EU samlet var oppslutningen på 51,08 prosent, altså en økning på noen få desimaler sammenlignet med 2019 (50,66 prosent). Dette gjør årets valgdeltakelse til den høyeste siden det første direkte europaparlamentsvalget i 1979 (61,99 prosent), men oppslutningen er likevel skuffende i lys av målinger som før valget tydet på historisk høy stemmeintensjon på tvers av EU. Det er store forskjeller mellom medlemslandene, med Belgia (89,82 prosent) og Luxembourg (82, 29 prosent) øverst pga. stemmeplikten, og Kroatia på jumboplass (21,35 prosent). Det betyr mye for totalen at valgdeltakelsen i Tyskland var så høy som 64,78 prosent (fjerde høyest). I hele 15 land valgte under halvparten av velgerne å benytte seg av stemmeretten.

Turnout by country (%)

Provisional results



Source: Provided by Verian for the European Parliament



Valgdeltakelse i hver enkelt EU land. Som tabellen viser, var det store forskjeller mellom landene i valgdeltakelse.

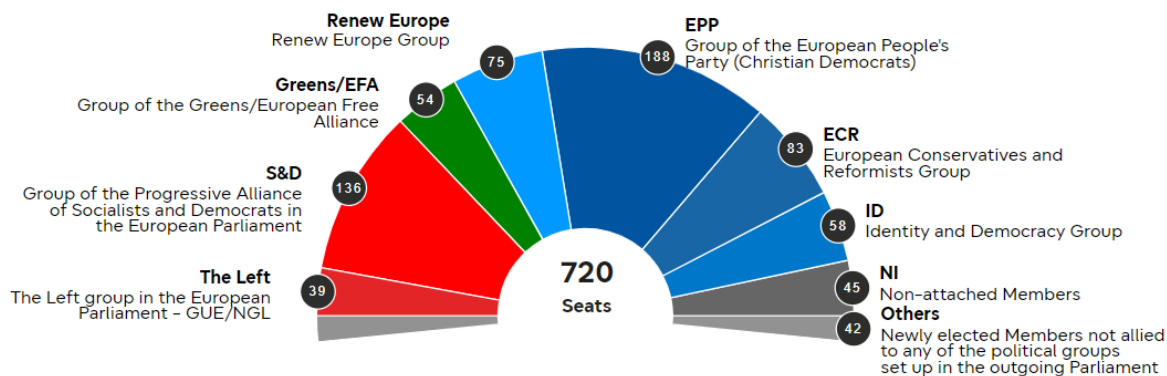
Kilde: [Results elections europa.eu](https://results.elections.europa.eu)

Fordeling av mandater:

Fordelingen av mandater er ikke endelig, da de ikke avklares totalt før 15. juli. Gruppene i parlamentet har fram til da til å endre på sammensetningen – og tiltrekke seg nye medlemmer fra andre fraksjoner og spesielt de fraksjonsløse.

European Parliament 2024 - 2029

Provisional results



Kilde: [Results elections europa.eu](https://results.elections.europa.eu)

Partigruppe	Før valget	Etter valget (17. juni)	Endring
EPP	176	190	+14
S&D	139	136	-3
Renew	102	80	-22
De grønne/EFA	71	52	-19
ECR	69	76	+7
ID	49	58	+9
Venstregruppa	37	39	+2
NI (fraksjonsløse)	62	45+44*	+27
Totalt	705	720	

Kilde: EU-delegasjonen 2024

Noen betraktninger om valget og betydningene av resultatet

Valget til Europaparlamentet er interessant og vil ha stor betydning for hva slags politikk EU vil iverksette og hvilket lovverk Norge kan forvente i årene framover.

En første betraktning er det brede, pro-europeiske sentrum (EPP, S&D og Renew) holder stand selv om flertallet krymper fra 59 prosent til 56 prosent. Ytre høyre er sterkt styrket, med de to politiske gruppene som ECR og ID med hele 18 prosent av mandatene – men med mulighet til å tiltrekke seg nye medlemmer og ende over 25 prosent. ECR ligger godt an til å bli tredje største parti i parlamentet og passere de liberale (Renew). Parlamentet har i alle år vært en pådriver for å dytte på Kommisjonen og medlemslandene i en mer pro-europeiske retning, antakeligvis vil noe av denne rollen forsvinne. Noen politikkområder som kan være interessante:

- Klima: Det forventes nye diskusjoner om Fit for 55-regelverket som ennå ikke er vedtatt. Samtidig som rettsakter som er vedtatt og skal revideres, vil kunne bli mindre strenge enn tidligere antatt. Landbrukssektoren vil også kunne få mindre krav å forholde seg til og det vil fort være berøringsangst for nye tiltak etter de store protestene som har preget EU de siste årene.
- Energi: Det forrige parlamentet har allerede vedtatt mye regelverk knyttet til energi. Fit for 55-pakken inneholdt revidert regelverk knyttet til blant annet fornybar energi, energieffektivisering, bygningsenergi, elektrisitetsmarkedet, karbonfangst og -lagring, metanutslipp fra energisektoren, samt nye regler for hydrogen og avkarbonsert gass. Spørsmålet er hvordan det nye parlamentet stiller seg til dette regelverket når det skal revideres, samt hvordan ambisjonene vil være knyttet til den videre utrulling av solenergi og vindkraft. Dette har hatt stor støtte i det forrige parlamentet.
- Industripolitikk: Dette vil være et viktig tema for den neste Kommisjonen og ha stor støtte det nye parlamentet. Tiltak for reindustrialisering har bred oppslutning, og det samme gjelder tiltak for å styrke europeisk konkurransevne generelt selv om partigruppene her har ulike innfallsvinkler (f.eks. vektlegging av energieffektivisering vs. reduserte rapporteringskrav). Spørsmål om hvorvidt industripolitikken også vil få en mer proteksjonistisk dimensjon, noe som vil appellere til ytre Høyre.
- Demokrati og rettsstat: Parlamentet har de siste årene vært en forkjemper for respekten for demokrati og rettsstat. Spørsmålet er hva dette betyr med flere politikere fra ytre-Høyre. Vil parlamentet miste rollen sin som forsvarer av demokrati og rettsstat?
- Regionalpolitikk: Det er svært vanskelig å spå hvordan regionalpolitikken vil preges av valget. Mye tyder på at regionalpolitikken og samhörighetspolitikken fortsatt vil ha forkjempere i parlamentet. Eventuelle kutt i budsjettene vil nok også være upopulært hos et ytre høyre som skal være de svakeste forkjempere.

4. EØS avtalen – 30 år

I år er det 30 år siden EØS-avtalen trådte i kraft, 1. januar 1994. Konklusjonen er at EØS-avtalen har tjent Norge og EØS-EFTA landene godt i 30 år. Avtalen har sikret like spilleregler og konkurransevilkår for norske bedrifter og vært avgjørende for norske arbeidsplasser.

I anledningen 30 år med EØS-avtalen feiret EFTA sekretariatet i Brussel dette med en stor markering. Over 180 personer deltok på markeringen og [opptak fra seremonien kan du se her](#).



Foto: EFTA sekretariatet

5. NOU 2024:7 Norge og EØS: Utvikling og erfaring

Regjeringen oppnevnte i mai 2022 et utvalg som skulle vurdere erfaringene fra EØS-avtalen og andre avtaler Norge har hatt med EU de siste ti årene. Passende nok – 30 år etter at EØS-avtalen trådte i kraft, leverte utvalget [utredningen til utenriksminister Espen Bart Eide 11. april](#).

Utvalget har skrevet en god rapport som har flere områder som er viktig for kommunale og regionale saker. Noen interessante betraktninger fra utvalget er:

Fylker og kommuner- gjennomfører EØS-avtalen

Først og fremst skal det sies at utvalget påpeker, opptil flere ganger – at det er gjennomført lite forskning om hvordan EØS-avtalen faktisk påvirker kommuner og fylkeskommuner. Likevel påpekes det at EØS-avtalen forvaltes i stor utstrekning gjennom det kommunale og fylkeskommunale nivået. Dette gjelder blant annet regler om anskaffelser, offentlig støtte til næringsliv, avløp og avfallshåndtering, klima og miljø. Noen områder av EØS-avtalen forvaltes primært av det kommunale nivået. Dette gjelder blant annet klima-, miljø- og saksbehandling.

I EU er det generelt antatt at det lokale og regionale nivået forvalter om lag tre fjerdedeler av EU-retten. Det er nok nærliggende at tallet ikke er vesentlig ulikt når det gjelder norske kommuner og fylkeskommuner og EØS-rett. To utredninger fra Finland og Sverige de siste årene peker også på dette,

gitt at strukturene og oppgavene til kommunene i disse landene er lignende er tallet antakeligvis ganske likt for Norge.

Det kommunale nivået deltar også direkte i en rekke av EUs programsamarbeid. En studie i 2015 viste at alle fylkeskommunene og 62 prosent av kommunene deltok i minst ett EU-prosjekt. Det gjelder særlig Erasmus+, Interreg, Kreativt Europa og Horisont Europa. Deltakelse i EU-programmer åpner for ekstern finansiering, nye samarbeidsmodeller og kompetanse kommunesektoren ikke vil ha tilgang på gjennom nasjonale ordninger. EU-programmer kan ses som en integrert del av kommunesektorens verktøykasse for utviklingsarbeid og relevante for arbeidet med å realisere lokalpolitiske målsettinger.

Vedrørende distriktspolitikk er utvalget klare på at EØS-avtalen har gitt positive distriktspolitiske virkninger gjennom økt tilgang på nødvendig arbeidskraft, og dermed bedre vilkår for næringsutvikling i distriktene. Samtidig har ikke EØS-avtalen vært til hinder for nasjonale tiltak for næringsutvikling i utsatte distrikter det siste tiåret.

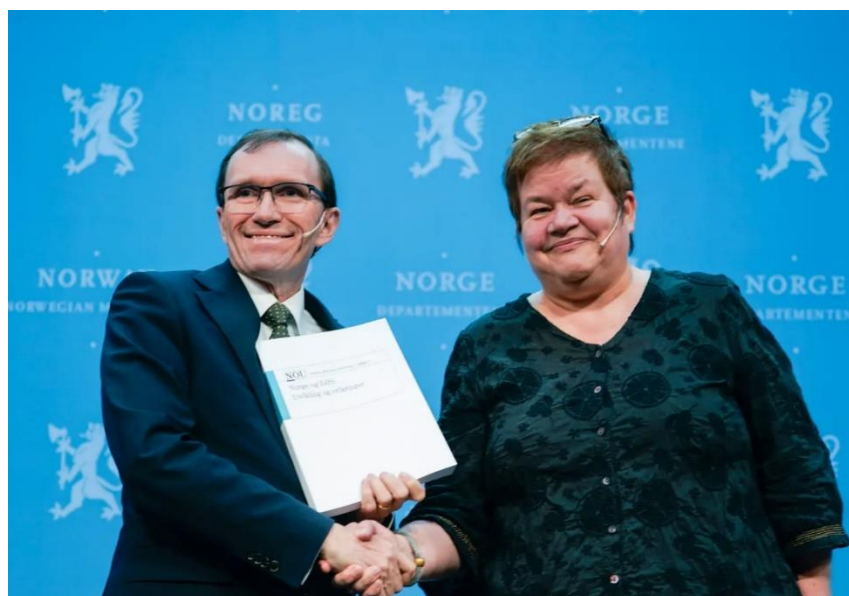
Utfordringer med EØS-avtalen

Utvalget påpeker at vi framover kan vi forvente oss mer komplekst regelverk som til dels er vanskelig å forstå. Flere fagmiljøer som har gitt innspill i arbeidet med utredningen, rapporterer om svært mye nytt og komplekst regelverk som skal inn i EØS-avtalen. De beskriver denne utviklingen som en regelverkstsunami. Det er press for mer harmonisering. Det er forordninger i stedet for direktiver. Det produseres mye teknisk og svært detaljert regelverk med lite rom for skjønnsutøvelse. Det er «lovgivningspakker» på tvers av sektorer. En sektor som det kan forventes en slik tsunami er miljøsektoren, hvor rundt ¾ av regelverket vil måtte forvaltes av kommunene.

Utredningen peker på at regjeringen også bør bruke rollen regionale og lokale myndigheter til å påvirke EU eller gi de en mulighet, igjennom bedre veiledning.

Kommunesektoren har en rolle overfor både nasjonale myndigheter og EU-organene når den er berørt av forslag til nytt EØS-regelverk. Overfor nasjonale myndigheter må kommunesektoren få fram hvordan den berøres av regelverket. Dette er nødvendig for at nasjonale myndigheter skal kunne ivareta hele bredden av norske interesser overfor EU.

Kommunesektoren kan i tillegg til dette ivareta sektorens interesser direkte overfor EU. Dette skjer normalt gjennom europeiske paraplyorganisasjoner. For å utføre begge disse oppgavene, er det nødvendig å involvere kommunesektoren på et tidligst mulig tidspunkt.



Utenriksminister Espen Barth Eide og utvalgsleder Line Eldring. Foto: Terje Pedersen/NTB

6. Aktuelle lovsaker for kommunal sektor

Ettersom det har vært valg til Europaparlamentet denne våren, har det vært forholdsvis få nye lovsaker som har blitt diskutert siden det forrige nyhetsbrev ble publisert denne våren. Derimot er det enkelte lovsaker hvor det har vært bevegelse som er relevante for kommunal sektor.

Naturrestaureringslov:

Det siste miljørådsmøtet under denne lovgivningsperioden i EU lyktes med å sikre fremdrift for viktige rettsaker under den grønne given. Blant disse var forordningen om naturrestaurering:

- Over 80 % av EUs livsmiljøer er i dårlig forfatning. Målet med forordningen er å gjenopprette natur ved hjelp av restaurering, og oppfylle EUs mål om å bekjempe og tilpasse seg klimaendringer. Det overordnede målet i forslaget er et felles EU-mål om å restaurere 20 % av EUs land- og havområder innen 2030. Rettslig bindende nasjonale restaureringsmål på 30 % gjelder for forskjellige typer av økosystemer som skog, våtmark, marine økosystemer, jordbruks- og urbane økosystemer. Målet er også å øke antallet pollinatorer.
- Skjebnen til forordningen har vært uvisst en stund etter at Ungarn som tidligere hadde vært positiv til forordningen snudde i forkant av miljørådet i mars med henvisning til landbrukssektorens utfordringer og matsikkerheten i EU. Det belgiske formannskapet har lenge arbeidet for en løsning, men avsto selv fra å stemme. Ved å stemme for forordningen sikret Østerrike kvalifisert flertall. Østerrikes statsminister har i ettertid anklaget miljøministeren som er fra de Grønne for ikke å ha hatt mandat til å godkjenne forordningen. Det hører til bildet at statsministeren (høyreparti European Peoples Party) og miljøministeren er fra ulike partier og at det er valg i Østerrike i september. De grønne vil etter alle solemerker være i opposisjon etter valget, men statsministeren har bekreftet at regjeringssamarbeidet fortsetter frem til valget. Rådets juridiske avdeling bekrefter at beslutningen er tatt, dvs forordningen er vedtatt i Rådet (kan ikke kalles tilbake).
- Forordningen vil tre i kraft 20 dager etter publisering i Official Journal.

Ved eventuell implementering i EØS-avtalen vil forordningen være relevant for både kommuner og fylkeskommuner, som vil kunne få ansvar for å følge det opp i praksis.

Rådet har vedtatt forhandlingsposisjon på avfall:

Rammedirektiv om avfall (EU) 2008/98) er det overordnede EU/EØS-regelverket på avfallsområdet. Revisjonen av ramedirektivet er en målrettet revisjon som fokuserer på matavfall og tekstiler. I dag kaster EUs innbyggere i snitt 131 kilo mat i året.

- Rådet støttet i sin posisjon kommisjonens forslag om at EUs medlemsland skal redusere mengden matavfall i matindustri med 10 prosent, og med 30 prosent per innbygger samlet for dagligvare, serveringssteder og husholdninger innen 2030 sammenlignet med 2020. Det gis fleksibilitet til å velge et annet referanseår enn 2020 forutsatt at det foreligger et godt datagrunnlag.
- Mange medlemsland mener i likhet med Norge at matavfall kun bør inkludere nyttbar mat (matsvinn). I kommisjonens forslag inkluderer matavfall både nyttbar mat (matsvinn) og ikke-nyttbar mat som skrell, skrall og beinrester. Flere ønsket at også primærsektoren (de som produserer mat) omfattes av de bindende målene. Det legges opp til en evaluering (review) av målene innen 31.12.2028, inkludert behovet for et eget mål om nyttbart matavfall.

- Medlemslandene støttet kommisjonens forslag om etablering av en utvidet produsentansvarsordning for tekstilavfall. Mikroforetak omfattes av virkeområdet i rådets posisjon, men med lavere administrative byrder. Medlemslandene kan unnta disse fra kravet om innrapportering av data mv. Rollen og ansvaret til sosiale foretak som samler inn tekstiler er tydeliggjort. Tekstilprodusenter kan innkreve insentivbasert avgift under ordningen basert seg på graden av sirkularitet og miljøfotavtrykket fra tekstiler. Aktører med høyere fotavtrykk som f.eks. innenfor "Fast fashion" vil måtte betale mer. Kommisjonen gis mandat til å vurdere mål for å forebygge og redusere tekstilavfall innen 31.12.2028.

Rammedirektivet for avfall er relevant for kommuner, som i all hovedsak har ansvar for avfallshåndtering.

Rådet har vedtatt forhandlingsposisjon for forslag til direktiv om jordovervåkning og motstandsdyktighet:

Rådet ble før sommeren enige om sin posisjon til EU-kommisjonens forslag til direktiv om jordovervåkning. Direktivforslaget er en oppfølging av den grønne given og EUs jordstrategi, som skal sikre at all europeisk jord oppnår god helse før 2050. Det estimeres at 60-70 % av jordsmonnet i EU er i dårlig tilstand.

- Rådet støtter kommisjonens forslag om å gi fleksibilitet til medlemslandene å velge egnede virkemidler for å oppnå «god jordhelse». Medlemslandene bør innføre tiltak for å bedre jordsmonnet og rydde opp i forurenset jord basert på vitenskapelige indikatorer og et overvåkingssystem på EU-nivå.
- I forhandlingene har det vært fokus på indikatorer, grenseverdier og prøvetakingsmetoder i overvåkningssystemet. Medlemslandene har i sin posisjon blitt enige om en tilnærming basert på felles indikatorer ("descriptors") men med et skille mellom ikke-bindende verdier på EU-nivå og verdier som medlemslandene selv kan identifisere for hver indikator. Sertifiseringsordningen for god jordhelse er slettet i teksten. Medlemslandene skal definere god jordforvaltning innen fem år etter direktivets ikrafttreden, men prinsippene for bærekraftig jordforvaltning er veiledende og bør kunne ta hensyn til lokale forhold. De er også enige om økt fleksibilitet i prinsippet om netto null arealtap (no net land take, land take mitigation) og at fokus skal være på de mest synlige ødeleggelsene av jord. Det langsiktige målet er netto null arealtap innen 2050. Noen medlemsland har ønsket en ambisiøs tilnærming, mens andre har ønsket mindre inngripende krav og vektlagt at kravene ikke må påvirke landenes nasjonale kompetanse til arealplanlegging. Medlemslandene er også enige om å kunne bruke eksisterende nasjonale data og overvåkningssystemer.
- Medlemslandene støtter kommisjonens forslag om å kartlegge forurensete områder og publisere disse i et offentlig register. De pålegges å rydde opp i forurenset jord, men prioritering av tiltak gjøres nasjonalt.

Direktivet er relevant for kommuner som blant annet har ansvar for gjødselvereforskriften. EØS-notat som er utarbeidet av Miljødirektoratet ligger her.

7. EUs rurale visjon – godt initiativ for kunnskapsdeling

I tidligere nyhetsbrev har vi skrevet om EUs rurale visjon og den egne nettsiden som er lansert av generaldirektoratet for landbruk. Målet med nettsiden er kunnskapsdeling, slik at rurale regioner kan lære av hverandre og en har mulighet til å ta del i et såkalt “community”.

Nettsiden er en suksess og stadig flere deltar i å dele erfaringer fra prosjekter.

[Sjekk ut nettsiden her!](#)

European Union

Log in Search

Rural Pact Community Platform

Rural Pact Rural revitalisation The platform Resources News and events

Home > News

News

26 JUN 2024
Territorial development for the green transition – sign up for our upcoming Policy Lab
Sign up to attend our upcoming Policy Action Lab on 19 September 2024 and discover key opportunities for rural

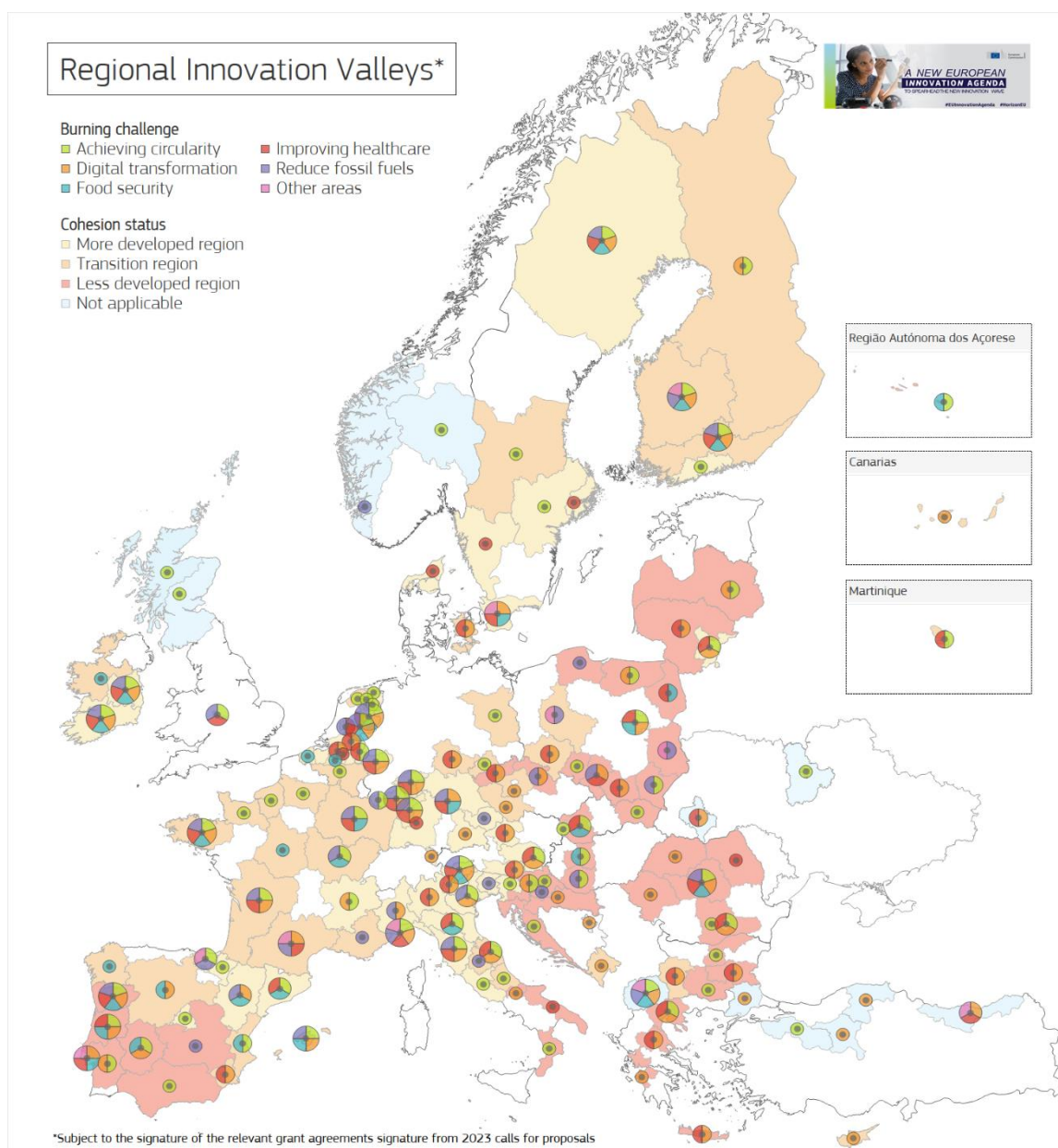
25 JUN 2024
MOVING final conference outlines future for mountain areas in post-2027 EU priorities
Mountains and mountain value chains play a key role in achieving EU political targets by 2030 and shaping its post-

24 JUN 2024
Local initiatives to enhance mobility showcased at Rural Pact webinar
Our Good Practice Webinar on rural mobility 2024 highlighted the importance of understa

8. Regionale innovasjonsdaler – to norske regioner valgt ut!

Kommisjonen har valgt ut 151 regioner til såkalte Regional Innovation Valleys (RIV). Dette er et ledd i den EUs nye innovasjonsagenda. Målet med innovasjonsdalene er å knytte regioner i EU opp mot hverandre, slik at innovasjonsnivåene kan foregå i samarbeid med hverandre. Dette er en utfordring i innovasjonsprosessen som Kommisjonen har identifisert.

20. juni lanserte generaldirektoratet for regional- og byutvikling hvilke regioner som vil få støtte. To norske fylker vil delta: Innlandet og Vestland. Kommisjonen vil bidra med 116 millioner euro i støtte til programmet.



Oversikt over de utvalgt innovasjonsdalene.

Kilde: [DG REGIO](#)

9. New European Bauhaus – har du fått med deg de siste utlysningene?

New European Bauhaus seiler sakte – men sikkert opp til å bli en suksess. Programmet eller “bevegelsen” som Kommisjonen kaller det, har klart å engasjere en rekke aktører over hele Europa. Dette er aktører som sjelden eller aldri har vært i kontakt med EU-prosjekter før.

Den 9.-13. april ble New European Bauhaus festivalen holdt i Brussel. Opptaket fra [åpningsseremonien kan du se her](#). Relevante [utlysninger finner her](#).

Mange av prosjektene som er i New European Bauhaus er områder hvor norske aktører ligger langt framme i teknologisk utvikling.

10. På kalenderen – kommende begivenheter og tidsfrister

Det tas forbehold om endringer.

Når	Hva	Hvor
01.07.24	Ungerske formannskapet i EU	
16.-19.07.24	Plenumssesjon, EP	Strasbourg
26.-30.08.24	LIFE at SERE 2024 - 14th European Conference on Ecological Restoration	Estonia
03.-06.09.24	2024 European Polar Science Week	Denmark
09.09.24	REGI ordinary meeting	Brussels
10.09.24	Unleashing the potential of small places – barriers and opportunities	Trysil
16.-19.09.24	Plenumssesjon, EP	
17.09.2024	COTER commission meeting	Oulu
25.09.24	ESPON Symposium on Regional Circular Economy	Berlin
07.-10.10.24	Den europeiske regionsuken	Brussels
07.10.24	The State of Regions and Cities in the European Union	
08.10.24	Tourism regions addressing climate change risks – ledet av DG GROW	Brussels
07.-10.10.24	Plenumssesjon, EP	
17-18.10.24	International Congress on Innovation in Atmospheric Water Collection and Environmental Restoration Techniques	Spain
21.-24.10.24	Plenumssesjon, EP	
21.10.- 01.11.24	EU regions and cities at UN CBD COP16: Shaping global biodiversity policies	
11.-22.11.24	EU cities and regions at UNFCCC COP29	
13.-14.11.24	Plenumssesjon, EP	
16.-19.11.24	Plenumssesjon, EP	
25.-28.11.24	Plenumssesjon, EP	
Save the date!		
17.-19.06.25	Cities Forum 2025 – vil bli holdt i Krakow!	

Forkortelser:

[CAFA/CFFA](#) - Commission for Financial and Administrative Affairs of the CoR

[CEPLI](#) - European Confederation of Local Intermediate Authorities

[CEMR](#) - Council of European Municipalities and Regions (CEMR)

[CIVEX](#) - Commission for Citizenship, Governance, Institutional and External Affairs of the CoR

[CoR](#) - European Committee of the Regions, Europeiske Regionkomiteen; kalender

[COTER](#) - Commission for Territorial Cohesion Policy and EU Budget of the CoR

[DG](#) - Director General tilsvarer ekspedisjonssjef

[EC](#) - European Commission, Europakommisjonen

[ECON](#) - Commission for Economic Policy of the CoR

[EESC](#) - European Economic and Social Committee

[EGTC](#) - European Grouping of Territorial Cooperation

[ENVE](#) - Commission for the Environment, Climate Change and Energy of the CoR

[EP](#) - European Parliament, Europaparlamentet, kalender [2024 og 2025](#)

[EUSBSR](#) - EU Strategy for the Baltic Sea Region

[ESPON](#) - European Territorial Observatory Network

[NAT](#) - Commission for Natural Resources of the CoR

[NTCCP](#) - National Territorial Cohesion Contact Points

[REGI](#) - Europaparlamentets komité for regionalutvikling og samholdingspolitikk

[REGIO](#) - Directorate-General for Regional and Urban Policy, EC

[Rådet](#) - Council of the EU, Rådet for den europeiske union

[SEDEC](#) - Commission for Social Policy, Education, Employment, Research and Culture of the CoR

[UIA](#) - Urban Innovative Actions Initiative

Ta kontakt! Vi hører gjerne fra deg [HER](#)



"The Trilix Bamboo Pavilion" av Bambu på [New European Bauhaus Festival](#) i Parc Cinquantaire, Brussel i april 2024. *The Dutch Bamboo Foundation (DBF)* i samarbeide med *bkv architecten*, Amsterdam.

Foto: Maria Deridder Holmlund ©Norges EU-delegasjon 2024.